

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΑ'

Συνδρομή ἑτήσια Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἀγγελοῦ 9.

19 Δεκεμβρίου 1882

ΜΑΡΘΑ

[Διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Vittorio Bersezio].

... Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶδον ἐρχόμενον τὸν Ἀντώνιον, σκεπτικὸν καὶ μὲ ἦλος περίφροντι. Παρευθὺς ἐνόησα ὅτι μ' ἔβλεπε νὰ ἐκλέξω δυοτὴν θάττερον, ἢ πένθιμον ἱστορίαν ἢ κακὴν διδασχῆν, καὶ ἔσπευσα ν' ἀψηφίσω τὸν πρῶτον κίνδυνον ἵνα μὴ πάσω εἰς τὸν δεύτερον, ὅφ' ὄλας τὰς ἐπόψεις χειρότερον.

— Τί σκοπεῖς νὰ μοι ἀποδείξης σήμερον, τῷ λέγω, διὰ τῶν μυθοπλαστιῶν τῆς φαντασίας σου;

Μοὶ ἀπεκρίθη ἐπιτήμως:

— Δὲν ἔχω διαθέσειν νὰ φλυαρήσω σήμερον, καὶ νομίζω ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἐκλαιον, ἐὰν αἱ προλήψεις τοῦ κόσμου δὲν ἀπηγόρευον τὰ δάκρυα εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνδρας, ὡς ἀνανδρίαν.

Προσπάθησα νὰ λάβω μελαγχολικὸν ὕφος καὶ ἐπανέλαθον:

— Τί σοὶ συνέβη λοιπόν;

— Πρὸ ὀλίγου συνήντησα κατὰ πρόσωπον τὸ ὄχρον φάντασμα τοῦ θανάτου...

— Ἄ! ἀνέραξα σφίγγων τὴν χειρὰ του, μήπως ἀπόλεσας κἀνένα τῶν καλῶν φίλων σου;

— Δὲν ἠσθανόμην ἀκριβῶς φιλίαν δι' ἐκείνην... ἔτι ὀλιγώτερον ἔρωτα. Ἀλλὰ μοὶ ἐνέπνεε τὸ ἀνεξήγητον καὶ βαθὺ σῆμα, ὅπερ αἰσθάνεται τις ἀκουσίως πρὸς ἐνάρετον, ἀλλὰ δυστυχῆ ὑπαρξιν...

— Ἀλλὰ διὰ τίνα λοιπὸν ὀμιλεῖς, πρὸς Θεοῦ;

— Γνωρίζεις τὴν δεσποινίδα Ἰκέξ;

— Πῶς! τὴν ἄσχημον ἐκείνην, ἣτις κατοικεῖ, ἐὰν δὲν ἀπατώμαι, ἀπέναντί σου;

— Ναι, ἡ ἄσχημος ἐκείνη κόρη, ἡ ὀστεώδης, ἡ ἰσχνή, ἡ δύσμορφος, ἡ ἀποτροπαία ἐκείνη πύθνηκος... ἀπέθανε!... Ἀλλὰ δὲν γνωρίζεις ὅτι ἐκρυπτε θησαυρὸν ὑπὸ τὸ ἄσχημον ἐκεῖνο κάλυμμα. Δύστηνος κόρη! Ἀπέθανε φθισικῇ πρό τιων ὤρων, τὸ δὲ πτώμα τῆς μόλις ἐψυχράθη. Ἐξερχόμενος τὴν πρῶταν ταύτην, ἐγνωρίζον ὅτι ἦτο πολὺ κακὰ, καὶ δὲν θὰ διήρκει οὕτω ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ἀλλ' ὁ ἰατρὸς μοὶ ἔδωκε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔζη εἰστέι ἡμέρας τινάς... Καλλίτερον ὅμως ὅτι ἀπέθανε, διότι τοῦλάχιστον ἔπαυσε νὰ ὑποφέρει. Τὴν πρῶταν ταύτην λοιπὸν ἐξερχόμενος παρατηρῶ πένθιμα καταπετασμένα πρὸ τῆς θύρας τῆς κατοικίας τῆς, πλησιάζω τρέμων καὶ

ἀναγινώσκω τὰς λέξεις ταύτας: Προσεύχασθε ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῆς Μάρθας Ἰκέξ. Αὐτὴ ἦτο... Ἐσκέφθη τὴν θλίψιν τῶν γονέων τῆς καὶ ἀνῆλθον... Γνωρίζεις ὅτι εἶμαι πολὺ οἰκείος αὐτῶν, καὶ ὅτι γνωρίζομεθα ἀπὸ πλείστων ἐτῶν. Οὐδένα εὔρον... Πατὴρ, μήτηρ, ἀδελφῆ, ἐξάδελφοι καὶ ἐξαδελφοὶ, πάντες εἶχον ἀναχωρήσει! Ὅποιον ἀποτροπαίον καὶ παράδοξον ἔθος νὰ ἐγκαταλείπωμεν τὸ ἔτι θερμὸν πτώμα ἐκείνων οὐς ἀγαπῶμεν! Περιεπλανώμην ἀπὸ δωματίου εἰς δωματίον, καὶ φθάσας παρὰ τὴν κλίνην τῆς Μάρθας, παρετήρησα γυναῖκα ἐπιφορητισμένην τὴν φύλαξιν τοῦ σώματος, ἣτις ἐρόφακ ἡσύχως τὸ περιεχόμενον ποτηρίου κειμένου πλησίον τῆς.

— Τίς εἴσθε; με ἠρώτησεν ἡ γυνὴ ἐκείνη.

— Εἶμαι φίλος τῆς οἰκίας καὶ ἔρχομαι νὰ εἴπω ἔσχατον χαῖρε εἰς τὴν ἀτυχή αὐτὴν κόρην.

Μὲ ἀφῆκε νὰ διέλθω... Ἡ νέα κόρη ἦτο ἐξηλωμένη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, σφίγγουσα εἰκόνα τοῦ σταυροῦ μεταξὺ τῶν κειμένων καὶ ἐσκληρυμμένων δακτύλων τῆς... ἀμυδρὸν μειδιάμα ἐφαίνετο πλανώμενον ἐπὶ τῶν ὤχρων καὶ συνεσταλμένων χειλέων τῆς... Πρὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχε μειδιάσει! Θὰ ἐδέχθη μετ' εὐτυχίας τὸν θάνατον, ὅστις δι' αὐτὴν ἦτο ἀπολύτρωσις. Οὕτω πως τὴν εὔρον ἦττον ἄσχημον' εἶχε μάλιστα εἶδος ἀπαισίας καλλονῆς Ἀνεξήτησα ἐν τῇ μνήμῃ μου μίαν προσευχὴν ἐξ ὅσων ἡ μήτηρ μου κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν με ἐδίδαξε, τὴν ἀπήγγειλα χαμηλοφῶνως, καὶ ἐξῆλθον με τεθλιμμένην καρδίαν καὶ με συγκεχυμένον τὸν νοῦν.

Ἡ Μάρθα ὑπῆρξε θῦμα τῆς κακῆς αὐτῆς εἰμαρμένης, ἣτις διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν καταστροφὴν, ἐξελέξατο ὡς ὄργανον εὐγενῆ νεανίαν, ὅστις οὐδέποτε ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ ἀνεπανορθώτου δεινοῦ, οὐτινος ἐγένετο αἰτία. Εἶνε θλιβερὸν μυστικόν, ὅπερ εἶμαι ἔτοιμος νὰ σοὶ ἀποκαλύψω — ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας μας, μὴν γελᾶς ὅταν με ἀκούης, ἐὰν θέλῃς νὰ διατηρήσῃς τὴν ὑπόληψίν μου ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν. Ἡ Μάρθα, ἡ ἄσχημος καὶ ἀποτροπαία, ἡ Μάρθα ἀπέθανεν ἐξ ἔρωτος! Ἀπέθανε, διότι ἐνεκλείσεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὸ φλογερὸν πάθος ὅπερ τὴν κατέτρυχεν' ἀπέθανε μετὰ τὴν εὐστάθειαν ἠρωτῆδος, μετὰ τὴν ἀγίαν ἐγκαρτέρησιν μάρτυρος.

Κάθησε πλησίον μου. Τὴν ἱστορίαν ταύτην πρόπει νὰ τὴν διηγηθῶ χαμηλοφῶνως δίκην ἐξομολο-

λογήσεως. Πᾶσα λύπη εἶνε ἰσρὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ κρυφία αὕτη λύπη, δι' ἣν ὁ κόσμος θὰ ἐγέλα ἐάν ἠδύνατο νὰ τὴν μάθῃ, ἀλλ' ἤτις νῦν περιεβλήθη δι' ἐπισήμου χαρακτηῖρος, ὅτε ἐδέχθη τὴν καθιέρωσιν τοῦ θαυμάτου.

Ὁ Ἄντωνιος ἐσίγησε πρὸς στιγμὴν οἶονεὶ διὰ νὰ συλλέξῃ τὰς ἰδέας του, εἶτα ἤρξατο ὡς ἐξῆς :

« Πολλάκις ἤκουσα νὰ λέγωσι τῷ κ. Ἰκεῖ ὅτι ἔσχε πολλὰς εὐτυχίας ἐν τῇ ζωῇ του καὶ μίαν μόνην δυστυχίαν. Ὁ πλοῦτός του τῷ ἐπέτρεπε νὰ ζῆ λίαν ἀνέτως, εἶγεν ἐξαιρετον σύζυγον, ὑπηρετάς πιστοὺς καὶ δύο θυγατέρας ἀμφοτέρας ἐν ὥρᾳ γάμου. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἔκειτο τὸ λυπηρόν : ἡ πρεσβυτέρα τῶν δύο τούτων θυγατέρων ἦτο θαυμασίως ὠραία, ἦτο τὸ καύχημα τοῦ πατρός της, ὅστις δυστυχῶς δὲν εἶχεν ἀφορμὰς νὰ εἶνε ἐπίσης ὑπερήφανος καὶ διὰ τὴν δευτερότοκον, διότι πάντες ὠμολόγουν ὅτι ἦτο ἀσχημος ὡς τέρας, καὶ τοῦτο ἦτο ἀληθέστατον.

Ἡ δευτέρα θυγάτηρ τοῦ κ. Ἰκεῖ ἐγεννήθη ὑπὸ κακὸν ἀστέρα. Ἦτο ἀσχημος ! καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς δυστυχίας διὰ γυναῖκα.

Ἡ ἀσχημία εἶνε ὀλέθριον καὶ ἀνιάτον δεινόν. . . ὀλεθρία ἀρὰ, ὡς δύνανται νὰ σοὶ τὸ εἶπωσι τὰ χαρίεντα ἐκεῖνα πλάσματα τὰ ζῶντα ἐν τῇ λατρεία τοῦ ἰδίου ἀτόμου αὐτῶν, καὶ ἅτινα οἱ κόλακες τρέφουσι δι' ἀμβροσίας. Ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ ν' ἀγαπᾶ καὶ ν' ἀγαπᾶται ἡ κοινωνία τὴν κατέστησε φιλάρεσκον καὶ ματαιάν. Ἐάν ἡ καρδία της ἔχῃ ἀνάγκην ἀγάπης, ἡ κενοδοξία της διψᾷ ἐπαίνων καὶ θαυμασμοῦ. Ὡς αἱ θεαὶ τοῦ Ὀλύμπου, εὐχαριστεῖται εἰς τὴν ὄσμην τοῦ θυμιάματος, ὄσμην ἣτις μεθύσκει, ὅταν ὁ καιὸν τὸ γλυκὺ ἄρωμα τῆς Ἀραβίας εἶνε ἀνὴρ καθὼς πρέπει. Σιέφθητι λοιπὸν τὴν στενοχωρίαν ἀσχήμου γυναικὸς ἐν μέσῳ κύκλου, ἐνθα πᾶσαι αἱ φιλοφροσύναι, πᾶσαι αἱ περιποιήσεις γίνονται διὰ τὰς γείτονας αὐτῆς, ἐνῶ αὐτὴ εἶνε ἀντικείμενον μυστικοῦ οἴκτου χιλιάκις ὑβριστικωτέρου ἢ ἡ κατ' εὐθεῖαν ὕβρις. Ἡ δυστυχὴς εἶνε καταδεδικασμένη νὰ φθονῇ ἀδικόπως τὰς συντρόφους της, εἰς ἃς ἐφυλάχθησαν αἱ ἐπιτυχίαι, αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ χαραὶ τοῦ κόσμου. Κατέχει ἐνίοτε ἠθικὰ πλούτη, ὧν αἱ ἄλλαι στεροῦνται ἢ καρδία της κρούπει θησαυροὺς ἀφοσιώσεως καὶ φιλογερὰς συμπαθείας, οὐς ἐπιμελῶς ὀφείλει νὰ κρούπτῃ, ἐκ φόβου μὴ γείνη γελοία. Αἱ αἰσθήσεις, ἡ φαντασία, τὸ πνεῦμα λαλοῦσι καὶ ἐντὸς αὐτῆς, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀγερῶχος ἴσως, ὅσον τὸ πάθος της ὀφείλει νὰ τρέφεται ἀπὸ αἰωνίας χιμαίρας. Τίς δύναται νὰ ἀγαπήσῃ ἀσχημον καὶ δύσμορφον πλάσμα ; Τίς θὰ θελήσῃ νὰ τῇ προσφέρῃ τὴν χεῖρά του καὶ τὸ ὄνομά του ; Ἀξιοκαταφρόνητός τις τυχοδιώκτης, ἐάν εἶνε πλουσία, θὰ συγκατατεθῇ νὰ τῇ πωλήσῃ τὸ ὄνομά του, καὶ νὰ τῇ ὑποσχεθῇ ἀδύνατον

ἀγάπην. Ὅποια ἄρρητος βάσανος τὸ νὰ βλέπῃ ἀδικόπως πλοσίον της τὸ θέαμα τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἄλλου, χωρὶς ἐλπίδα νὰ ἀπολαύσῃ ποτὲ αὐτὴν καὶ ἐκεῖνη ! Ἴδου τί ὑποφέρουσιν αἱ ἀτυχεῖς αὗται γυναῖκες, καὶ ὅταν τις αὐτῶν βλέπῃ μητέρα ἐναγκαλιζομένην τὸ τέκνον της, ἐν τῇ ἐκχύσει τῆς ἀγάπης ἐκείνης, ἣτις πνίγει πάντα τὰ ἄλλα αἰσθήματα, ὅταν τὴν βλέπῃ νὰ σφίγγῃ ἐπὶ τοῦ στήθους της τὸν προσφιλεῖ ἐκεῖνον καρπὸν τῶν σπλάγχχνων της, ὀφείλει νὰ καταπίνῃ τὰ δάκρυά της ἐν σιγῇ. Ὅταν βλέπῃ δύο συζύγους νὰ συνομιλῶσι χαμηλοφῶνως, νὰ ἀνταλλάσσωσι συμπαθεῖ βλέμματα, καὶ νὰ ψιθυρίζωσι τρυφεροὺς λόγους, ἐκεῖνη ὀλοῦζει καὶ καταραῖται τὴν ἄσπονδον τύχην αὐτῆς.

Ἐφαίνετο ὅτι ἡ φύσις προσδιώρισεν εἰς ἐκατέραν τῶν δεσποινίδων Ἰκεῖ δύοσιν τινὰ εὐτυχίας, καὶ ὅτι ἡ μεγαλειτέρα ἠγόρασε τὸ πᾶν, καταγορωμένη τοῦ δικαίωματος τῆς πρωτοτοκίας. Ἦτο ὁ πρῶτος καρπὸς τοῦ γάμου τοῦ κ. καὶ τῆς κυρίας Ἰκεῖ, καὶ ὁ εὐτυχὴς πατὴρ ἠθέλησε νὰ εορτάσῃ τὴν εἰς τὸν κόσμον εἰσοδὸν της διὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἐνδείξεων τῆς ἀγαλλιᾶσεως. Ἀλλως τε δὲν δυσηρεστεῖτο νὰ θαμβῶνῃ τοὺς γείτονας του διὰ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς του, καὶ νὰ τοῖς ἐπιδεικνύῃ τὰ πλούτη του. Ἐδωκε μεγαλοπρεπὲς γεῦμα δι' ὅπερ ἐλάουν ἐπὶ δέκα ἔτη αἱ φλύαροι γυναῖκες τῆς συνοικίας. Ὅλως ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνους, οἵτινες θέλουσιν ἐν πάσῃ θυσίᾳ νὰ διαγωνίσωσι τὴν ἀσχημότητα τοῦ ὀνόματός των, ὁ κ. Ἰκεῖ ὀλίγον ἐφρόντιζε νὰ ἔχῃ υἱόν, καὶ ἐδέχθη μετὰ παραφορᾶς τὴν μικρὰν κόρην, εἰς ἣν ἔδωκε τὸ συμπαθητικὸν ὄνομα Ἀδέλη.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἡ κ. Ἰκεῖ ἔφερεν εἰς φῶς δευτέραν κόρην. Ἡ τελευταία αὕτη κυοφορία ὑπῆρξεν ἐπίπονος, καὶ ὁ τοκετὸς ὑπῆρξεν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων, διότι ἐφοβήθησαν πρὸς στιγμὴν περὶ τῆς ζωῆς τῆς τε μητρὸς καὶ τοῦ παιδίου. Ὁ ἰατρὸς τοὺς ἔσωσεν ἀμφοτέρους, τοῦλάχιστον τὸ ἐβεβαίω. Ἐορτὴ οὐδαμῶς ἐγένετο. Ἡ μήτηρ ὑπέφερε πολὺ εἰσέτι, ὅπερ οὐδόλως ἐπέτρεπε διασκεδάσεις. Δύο θυγατέρες ἦσαν πολλαί, καὶ δὲν θὰ δυσηρεστοῦντο ἂν ἀπέκταν υἱόν, ὅστις βραδύτερον θὰ ἐγένετο δικηγόρος ἢ συνταγματάρχης τῶν Οὐσσάρων. Ἡ μικρὰ κόρη ἐβαπτίσθη ἐν τάχει καὶ ἐδόθη εἰς τροφὸν ἄνευ περισσοτέρων τελετή. Τῇ ἔδωκαν τὸ ἀπλοῦν ὄνομα Μάρθα.

Γεννηθεῖσα ἀδύνατος καὶ ἰσχνή, μὲ ὅλα τὰ φαινόμενα κακῆς κράσεως, ἐνέπεσε, πρὸς ἐπαύξῃσιν τῆς δυστυχίας, εἰς χεῖρας ἀγορκοῦ χωρικῆς ἐχούσης ὀλίγον γάλα, ἀγαπώσης τὸν οἶνον, καὶ ὀλίγον φροντίζουσης δι' αὐτὴν. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σπανίως τὴν ἐπεσεκέπτοντο. Ἡ κ. Ἰκεῖ δὲν εἶχεν ἀναρρώσει ἐντελῶς ἔπειτα εἶχε τὴν χαρίεσαν Ἀδέλην, ἣτις ἐκάστην ἡμέραν ὑψῶσαν ἐπὶ χάριτι καὶ καλλονῇ. . . . Μόλις ἐνθυμοῦντο

ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅτι ἡ Μάρθα ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὅτε ἐπέστη ἡ ὥρα νὰ τὴν ἀπογαλακτίσωσιν οἱ γονεῖς τῆς παρετήρησαν μετὰ φρίκης ὅτι ἦτο χωλὴ. Ἡ ἀτυχὴς παιδίσκη ἦτο ὠχρὰ, ἰσχνὴ καὶ ἐξηντλημένη· ἐνόμιζέ τις ὅτι μόνον πνοὴ ζωῆς τῇ ἔμενον. Ὁ κ. Ἰεζὺ προσνήχθη τραχέως πρὸς τὴν τροφὸν καὶ χωρὶς οὐδαμῶς νὰ θωπεύσῃ τὴν Μάρθαν, ἔστειλε νὰ καλέσωσι τὸν ἱατρόν. Ὅτε δ' οὗτος ἦλθε, τῷ παρήγγειλε νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς θυγατρὸς του, ἀλλὰ πρὸ πάντων νὰ προσπαθῆσῃ πολὺ ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὴν δυσάρεστον ταύτης χωλότητα. Ὁ ἱατρός παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὴν μικρὰν κόρην, τὴν ἔστρεψε πανταχόθεν, καὶ, ἀφοῦ τὴν ἔκαμε νὰ κλαύσῃ πολὺ, διέταξε τὴν χρῆσιν μηχανικοῦ ἐργαλείου. Ἡ Μάρθα ἔως τότε ἐδάδιζε, καὶ τοι μετ' ἀγῶνος· ὅτε ὅμως τῇ ἐφήρμοσαν τὴν βαρεῖαν ἐκείνην μηχανὴν, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ κινῆται, ὁ δὲ ἱατρός ἐβεβαίωσε μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι τὰ ὀστέα ἐπανελάβον τὴν φυσικὴν θέσιν των.

Τὸ σύστημα τοῦ ἱατροῦ ἐφηρμόσθη τοσοῦτον ὀρθῶς, ὥστε ἔμεινε διάστροφος καὶ ἐγένετο ἐξ ὀλοκλήρου δύσμορφος.

Ὅθεν, ἀπὸ τῆς κοιτίδος, ἡ Μάρθα ὤφειλε νὰ προσοικειωθῇ μὲ τὴν λύπην. Ἐπρεπε νὰ ἔχῃ ἐν τῇ ψυχῇ τῆς ἀνεξάντλητον πηγὴν ἐγκατετεθήσεως, πραότητος καὶ ἀγαθότητος, ἵνα, παρὰ τὴν ἀσύγγνωστον ἀμελείαν των, οἱ γονεῖς τῆς μὴ τῇ γεινώσιν ἐντελῶς μισητοί. Ἐὰν παρετήρει τις τὸ πρόσωπόν της, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ ὅτι δὲν ἐνέπνεεν ἀποστροφὴν· ἀλλ' ἐνυπῆρχεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς της ἀόριστός τις συμπαθητικὴ καὶ θελκτικὴ ἔκφρασις, ἐν ἧ ἡ ὠραία ψυχὴ τῆς ἐφαίνετο ἀντανακλωμένη. Ἡ πρόσκαιρος ὅμως αὕτη λάμψις δὲν παρετηρεῖτο ὑφ' ὄλων, καὶ ὅτε οἱ ξένοι τὴν ἔβλεπον νὰ εἰσέρχεται χωλαίνουσα καὶ σύρουσά μετ' ἀγῶνος τὰ πάσχοντα μέλη της, καταλαμβάνοντο ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐκείνου αἰσθηματῆς ἀποστροφῆς, τὸ ὁποῖον διήγειρε τὸ θέαμα τοσαύτης ἀσχημαίας, καὶ πλείστοι ἦσαν ἀρκούντως σκληροὶ ἵνα μὴ κρύπτωσι τὰς ἐντυπώσεις αὐτῶν.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σοὶ εἶπω πόσον ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἠσχύνοντο διὰ τοιαύτην κόρην, καὶ πολλάκις ἐσκέφθησαν ὅτι, δι' αὐτὴν ὡς καὶ δι' αὐτοὺς, ἑκατοντάκις προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἀποθάνῃ. Οὐδὲν λυπεῖ τὸν ἄνθρωπον τόσον, ὅσον ὅταν πληγόνεται ἡ φιλοτιμία του, καὶ ἡ κενοδοξία τῶν συζύγων Ἰεζὺ ὑπέφερε σκληρῶς ἐκ τῆς παρουσίας τῆς Μάρθας. Ἡ λύπη των προϋδίδετο ἀκουσίως ἐκ τοῦ ἀποτόμου καὶ παραφόρου τρόπου, δι' οὗ ὠμίλουν πρὸς τὴν θυγατέραν των. Πρὸς αὐτὴν ἦσαν πάντοτε δύστροποι, καὶ τὸ ἐλάχιστον δὲ σφάλμα της ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγκλημα. Ποσάκις ἡ ἀτυχὴς μικρὰ ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμά-

τιὸν τῆς ὅπως ζήτησῃ ἐν τῇ μοναξίᾳ τὴν λήθην τῶν θλίψεών της!

Ἐπασχε δεινῶς, ὡς ἐνονοεῖς, ἡ ταλαίπωρος κόρη! Φθάσασα εἰς τὴν νεανικὴν ἱλικίαν, ἡ Μάρθα ἠσθάνθη ἐξεγειρομένη ἐν τῇ παρθερικῇ καρδίᾳ τῆς τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, ἥτις προώοισε τὴν γυναῖκα εἰς τὸν ἔρωτα καὶ εἰς τὴν φαιδρότητα· καὶ αὕτη ἐπίσης εἶδε νὰ κυμαίνωνται ἐν τῇ φαντασίᾳ της ἀδύνατα ὄνειρα, καὶ νὰ διέρχωνται λαμπραὶ ὄπτασιαι. Καθὼς ὄλαι αἱ γυναῖκες, ἡ Μάρθα ἐβασανίζετο ὑπὸ τῆς ἀπείρου ἐκείνης περιεργίας, τῆς ἐπιθυμίας ἐκείνης τοῦ ἀγνώστου, ἥτις γεννᾶται εἰς τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς, ἐπιθυμίας ἣν ἠσθάνετο διπλασιαζομένη ὅτε ἔβλεπε τὴν Ἀδέλῃν ἐπανερχομένην ὅλως συγκεκινημένην ἐκ τοῦ θεάτρου ἢ τοῦ χοροῦ. Ἐπασχεν, ἀλλ' οὐδὲν ἐφαίνετο ἔξωθεν· δὲν ἐτόλμα νὰ προφέρῃ παράπονον, νὰ ἀφήσῃ στεναγμόν· δὲν ἦτο ἀξία, ἐσκέπτετο, καλλιτέρας τύχης. Οὐχὶ κατὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καθ' ἑαυτῆς ἡ ἀτυχὴς κόρη ἐνότιζε ὠργίζετο.

Ἀσχημὸς ὡς τέρας, ἔλεγον, καὶ δὲν τὸ ἠγνοεῖ. Αὐθάδεις τινὲς ἀπήγγειλαν δι' ἡμισείας φωνῆς ὀπισθὲν τῆς τὴν φρικώδη ταύτην καταδίκην, ἥτις ἔσκαψεν ἐν τῷ στήθει της ἀνίατον πληγὴν πάντοτε αἰμάσσουσαν καὶ ἣν νέοι καὶ ἀκατάπαυστοι ὑπαινιγμοὶ ἠρέθιζον ἐπὶ πλέον. Τὸ κάτοπτρον, ὁ ἄσπονδος οὗτος ἔχθρος, ἐλάλει ἄλλως τε πλέον μεγαλοφῶνως πάντων τῶν ἄλλων· ὅθεν ἐφευγεν αὐτὸ μετὰ φρίκης, τόσον ἡ ἰδία μορφή της τῇ προϋξέει τρομόν.

Καὶ ἐν τούτοις, κατὰ τινὰς ὥρας ἐνόμιζεν ὅτι ἀνεκάλυπτεν ἐν ἑαυτῇ θησαυροὺς ἔρωτος καὶ αὐταπαρνησίας, ὥστε νὰ καταστήσῃ ζήλοτύπους πάσας τὰς ἄλλας γυναῖκας· καὶ βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ παρατηρητὴς ὅστις θὰ ἔβλεπε τὴν γενναίαν ταύτην ψυχὴν, ἐν ταῖς στιγμαῖς καθ' ἃς ἡ ἠθικὴ καλλονὴ της ἐζωγραφεῖτο καὶ ἐφανεροῦτο ἐπὶ τοῦ προσώπου της, θὰ ἠσθάνετο, παρὰ τὴν ἀσχημαίαν τοῦ προσώπου τῆς Μάρθας, ζωηρὸν αἰσθημα σθεασμοῦ, καὶ συμπαθείας πρὸς αὐτήν.

Ἡμέραν τινὰ εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν πατέρα της μὲ ἐπιστολὴν εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἀκτινοβόλον τὸ πρόσωπον.

— Ὅγλήγορα, ὀγλήγορα, εἶπεν· ὁ ἀνεψιός μου Ἐδουάρδος φθάνει σήμερον. Ἐπιστρέφει ἐκ τοῦ ταξειδίου του καὶ θὰ διέλθῃ ὀλίγον καιρὸν μὲ ἡμᾶς. Ἐνθυμείσαι Ἀδέλῃ, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο παιδίον μεθ' οὗ ἔπαιζες ἄλλοτε; Εἶνε τώρα ὑψηλὸς καὶ ὠραῖος νέος. . . πῆγαινε καὶ γίνου ὠραία διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῆς.

Εἶτα προσέθηκε δι' ἀποτόμου φωνῆς·

— Σὺ, Μάρθα, ἐτοίμασε τὸ δωμάτιον ἐπάνω, νὰ μὴ λείψῃ τίποτε· τὸ πᾶν νὰ εὐτρεπισθῇ μετὰ προσοχῆς. Ἐπειτα πῆγαινε νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἀδέλῃν διὰ νὰ ἐνδυσθῇ. . . μὴ χάνῃς καιρὸν!

Καὶ ἡ Μάρθα ἔτρεξε νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ δωμάτιον,

ἐνῶ ἡ Ἀδέλη ἐκαλλωπιζέτο. Ὁ ξενιζόμενος τὸν ὅποιον περιέμενον ἔφθασε μετ' ὀλίγον· ἦτο ὑψηλὸς νέος μὲ φυσιογνωμίαν γλυκεῖαν καὶ νοήμονα· ἤσπασθη τὴν χεῖρα τῆς θείας του, ἐνηγκαλίσθη ἐγκαρδίως τὸν θεῖόν του καὶ ἐχαιρέτισε εὐσεβάστως τὴν ἐξαδέλφην του Ἀδέλην, ἧς ἡ καλλονὴ ἐφάνη ὅτι τῷ ἐνεποίησε ζωηρὰν ἐντύπωσιν.

Ἡ Ἀδέλη ἔμαθε μετὰ τελείας τέχνης, καὶ συνενοῦ τὴν ἀπλότητα ὀλίγον μεμελετημένην μὲ τὴν καλαισθητὸν κομψότητα, ἧτις ἀνεδείκνυεν ἔτι μᾶλλον τὸ χάριεν ἀνάστημά της. Μειδιάμα εὐχαριστήσεως ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ πατρὸς της, ὅστις εἶπε παρευθὺς:

— Ἐμπρὸς, Ἐδουάρδος, φίλησέ την χωρὶς φιλοπροσύνην . . . εἶνε ἐξαδέλφη σου.

Ὁ Ἐδουάρδος συγκεκινημένος καὶ φαιδρὸς ἐπέθηκε φίλημα ἐπὶ τοῦ ἀγνοῦ μετώπου, ὅπερ τῷ ἔτεινεν ἡ Ἀδέλη ἐρυθριῶσα. Ἡ Μάρθα ἦτο εἰς τινα γωνίαν χωρὶς οὐδεὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν. Ὅτε δ' ἐπλησίασε δειλῶς καὶ εἶπεν εἰς τὸν νέον διὰ τρεμούσης φωνῆς: «Καλὴν ἡμέραν ἐξαδέλφ' ἐμου», τὸ μέτωπον τοῦ κ. Ἰεζὲ ἐκαλύφθη ὑπὸ νέφους.

— Ἐἶνε ἡ Μάρθα, ἡ δευτερότοκος θυγατὴρ μου, εἶπε ταχέως καὶ οὐχὶ χωρὶς τινα σύγχυσιν Ἀλλὰ θὰ ἔχῃς ἀνάγκην ἀναπαύσεως Ἐδουάρδε.

Ὁ νέος εἰς τὴν θῆαν τοῦ ἀτυχοῦς πλάσματος, ἤσθάνθη δυσάρεστον τινα ἐκπληξιν, ἀλλ' ἀνέγνωσεν εἰς τοὺς ὑγροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Μάρθας, εἰς τὴν ὠχρότητα της καὶ εἰς τὴν ταπεινότητα τῆς στάσεώς της τσαύτην λυπηρὰν καὶ ἄφωνον ἐγκαρτέροισιν, ὥστε ἡ πρώτη ἐντύπωσις του ὑπεχώρησεν ἀμέσως εἰς αἶσθημα εὐμενοῦς συμπαιθείας. Οἱ λόγοι καὶ ὁ τόνος τοῦ κ. Ἰεζὲ τῷ ἔκαμον νὰ διτθῇ πόσον φοβερὰ ἦτο ἡ κατάστασις τῆς ἀτυχούσας, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεφάσισε νὰ τῇ ἀποδείξῃ περισσότερον σέβας τῆς λοιπῆς οἰκογενείας της.

Τὴν ἐπλησίασε μετ' εὐμενοῦς μειδιάματος καὶ τὴν ἤσπασθη ἐπὶ τοῦ μετώπου, καθὼς καὶ τὴν ἀδελφὴν της. Ὁ ἀσπασμὸς οὗτος ἐπέφερον ἐπὶ τῆς Μάρθας τὸ ἀποτέλεσμα ἀδιδραγίου πυρός... Ἡσθάνθη διαρρέουσιν φλόγα εἰς τὰς φλέβας της, εἶτα ἄπαν τὸ αἷμά της συνέρρευσε πρὸς τὴν καρδίαν, ὠχρίασεν ἔτι περισσότερον καὶ ὀλίγου δεῖν ἐκλονεῖτο.

Ἔ! τὸ φίλημα ἐκεῖνο τῇ ἐφάνη ὅτι ἐνετυπώθη ἐπὶ τοῦ μετώπου της, καὶ ἔκτοτε, τὴν νύκτα, τὴν ἡμέραν, ὁ Ἐδουάρδος ἦτο πρὸ αὐτῆς, μὲ τὴν θωπευτικὴν στάσιν του . . . μόνον αὐτὸν ὠνειροπόλει, μόνον αὐτὸν ἐσκέπετο. Ἐζήτηει νὰ ἀπατήσῃ ἑαυτὴν πλάττουσα γλυκεῖας ὄνειροπολήσεις· μόλις ἔκλεινε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔβλεπεν ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Ἐδουάρδου νὰ πλησιάζῃ θελκτικὸν φάσμα ψιθυρίζον εἰς τὸ οὖς της μεθυστικὸς λόγους . . . ὠρθοῦτο τότε ἀνασκιρτῶσα,

καὶ ἤσθάνετο τὸ μέτωπόν της λουόμενον ὑπὸ ἰδρωτός.

Πάντα ταῦτα ἦσαν λίαν φυσικά· μήπως δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀγαπήσῃ; Ὁ Ἐδουάρδος ἦτο ὁ πρῶτος ἀνὴρ ὅστις ἐδείχθη πρὸς αὐτὴν χάρις, ἀξίερατος καὶ εὐμενής· ὁ πρῶτος ὅστις ἀντὶ νὰ τὴν περιφρονήσῃ, τῇ ὠμίλησε μετὰ εὐμενείας. Πολλάκις ἐνῶ οἱ γονεῖς της τὴν ἐπέπληττον, αὐτὸς ἐλάμβανε τὸ μέρος της, ὡς ἐὰν ἐμάντευσε τὸ ἐξέχον τῆς τοσοῦτον πασχούσης ψυχῆς ἐκείνης. Ἐὰν ὠμίλει, ἦτο συνήθως μὲ τὴν γνώμην της καὶ ἐφαίνετο λαμβάνων πλείονα εὐχαριστήσιν εἰς τὴν συνομιλίαν της, παρὰ εἰς τὴν τῆς μητρὸς της καὶ εἰς τὴν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

Τὸν ἠγάπησε! Μήπως δὲν τῷ ὄφειλε τῷ ὄντι τὰς πρώτας ὡραίας ἡμέρας τῆς ζωῆς της, τὴν ὑπόληψίν της ἐν αὐτῇ τῇ οἰκογενείᾳ της; Μόλις οἱ γονεῖς της παρετήρησαν τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἐδουάρδου, καὶ αὐτοὶ οὕτω μετέβαλον τρόπον πρὸς αὐτὴν, θείοντες νὰ ἀποδείξωσι τῷ νεανίᾳ πόσον κατὰ βάθος ἐνδιεφέροντο διὰ τῆς Μάρθας. Τοῦ λοιποῦ προὔλαβαν τὰς φιλοδοξοτέρας ἐπιθυμίας τῆς ἀτυχοῦς κόρης. Καὶ ἡ Ἀδέλη δ' αὐτῇ, ἢν ὁ Ἐδουάρδος συνεχάρη ἡμέραν τινα δὲν εἰξεύρω διὰ ποῖαν περιποίησιν πρὸς τὴν ἀδελφὴν της, ἔσπευσε νὰ διπλασιάσῃ τὰς περιποιήσεις της πρὸς τὴν ἀτυχῆ Μάρθαν, πρὸ πάντων ὅτε ὁ ἐξαδέλφος της ἦτο παρών.

Ἡ Μάρθα ἤσθάνετο ἑαυτὴν ἀναγεννωμένην εἰς τοὺς κόλπους τῆς γλυκεῖας ταύτης ἀτμοσφαιρας· ἀνέπνευεν ἐλευθέρωτον, ἔπαυσε νὰ πάσχη. Ἡ ἀνεξικακία ἧτις ὑπεδέχετο τώρα τοὺς λόγους της τὴν ἐνεθάρρυνεν, οἱ τρόποι της ἀπεκαλύπτοντο πλέον ἀνέτως, καὶ τὰ εὐγενῆ πλεονεκτήματα τῆς ψυχῆς της ἐξέδηλοῦντο ὡς καὶ αἱ σκέψεις της καὶ τὰ μυστικά ὀρμέμφυτά της. Συνέβη ἐν αὐτῇ αὐτόχρομα ἐπανάστασις. Αἱ ἐσπέραι τῆς οἰκογενείας ἔρρεον ἐν οἰκειότητι· ὁ Ἐδουάρδος διηγείτο τὰ ταξείδιά του καὶ ἡ Μάρθα τὸν ἤκουεν ἐν ἐκστάσει. Ἦτο εὐτυχῆς, καὶ τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν εἰς ἐκεῖνον τὴν ὄφειλεν, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόσον ὠραῖον, τὸν τόσῳ γενναῖον, εἰς ἐκεῖνον τὸν κατέχοντα ὅλας τὰς ἀρετὰς τὰς δυναμείας νὰ καταστήσωσιν ἕνα ἄνδρα ἄξιον τῆς ὑπολήψεως καὶ συμπαιθείας! Τὸν ἠγάπησε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς της· ἠρέσκετο νὰ τὸν κοσμῇ μὲ ὑπερανθρώπους τελειότητας τῶν ἡρώων τῶν μυθιστορημάτων, τὸν ἔκαμεν εἰδωλὸν της. Δι' ἐν βλέμμα του, δι' ἐν μειδιάμα τῶν χειλέων του, δι' ἕνα λόγον, διὰ μίαν χειραψίαν, θὰ ἔδιδε τὴν ζωὴν της ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ. Ἐὰν κατὰ τύχην ὁ Ἐδουάρδος τὴν νῆχαρίσσει διὰ τὴν μέριμναν πρὸς αὐτὸν καὶ διὰ τὴν εὐταξίαν ἣν ἐτήρει ἐν ὅλῃ τῇ οἰκίᾳ, ἤσθάνετο ἄρρητον εὐχαριστήσιν καὶ ἐξεδήλου πρὸς αὐτὸν ὅλην τὴν φιλοστοργίαν, ἣν ἐθησαύριζεν εἰς τὰ πρότερον ἀγωνιώδη ἔτη . . . Ἦτο ὁ Θεὸς της!

Κατ' ἀρχάς ἠθέλησε νὰ δαμάσῃ τὸ γεννώμενον πάθος τῆς, προσεπάθησε νὰ μὴ τὸ πιστεύσῃ, ἐφαντάσθη πᾶν ὅ,τι ἐνυπῆρχε τὸ παράλογον εἰς τὴν παράφρονα αὐτὴν ἰδέαν· ἀλλ' αἱ μάταιαι δοκιμαίαι τὴν ἔπεισαν μόνον περὶ τῆς ἀκαταγωνίστου ἰσχύος τοῦ ἔρωτος.

Ἐλέχθη ὅτι δὲν ὑφίσταται ἀπελπισ ἔρως· ἀνῆκε τῇ Μάρθᾳ νὰ πάθῃ τὸ ἐναντίον. Ν' ἀνταγαπάται! . . . αὐτὴ ἡ ἰδία ἠννόμε πόνον τὸ ὄνειροπόλημα ἐκεῖνο, θὰ ἦτο γελοῖον! . . . Ἐγνώριζεν ἐπίσης ὅτι ὁ κόσμος θὰ ἐγέλα ἐπὶ τοσοῦτον ἀκατανοήτῳ ἀξιώσει· νὰ εὐνοηθῇ καὶ νὰ ὑπολήπτηται ὑπὸ τοῦ ἐξαδέλφου τῆς, νὰ δέχηται παρ' αὐτοῦ ἐνδείξεις ἀγνῆς ἀγάπης, ἰδοὺ ὅ,τι ἐτόλμα νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι ἐπέτυχε νὰ τύχῃ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ Ἐδουάρδος ἠσθένησε βαρῶς καὶ ἐφοβήθησαν διὰ τὴν ζωὴν του. Τότε ἔπρεπε νὰ ἴδῃς τὴν εὐγενῆ κόρην· ἡ λύπη, τὸ πάθος ἔδωκαν ἀπιστεύτους δυνάμεις εἰς τὸ ἰσχνὸν καὶ ἀδύνατον ἐκεῖνο ὄν, ὅπερ δὲν ἀφῆκε πλέον τὸ δωματίον τοῦ προσφιλοῦς ἀσθενοῦς· ὁ κόπος καὶ ἡ ἀϋπνία ἐφαίνοντο ὅτι δὲν τὴν κατελάμβανον. Ἡ κατάστασις τοῦ Ἐδουάρδου ἐδεινώθη, παρελήθει καὶ οὐδένα ἀνεγνώριζεν. . . Ἐὰν ἐστερεῖτο τοσοῦτων ἀφοσιωμένων περιποιήσεων ἀναμφισβότως θὰ ἀπέθνησκεν. Ὅτε ὁ ἰατρὸς ἀνήγγειλεν ὅτι ἐκαλλιτέρευε καὶ ὅτι ἡ θεραπεία ἦτο πιθανή, ἡ Μάρθα ἐκάμφθη ὑπὸ τὸ βᾶρος τῆς συγκινήσεως καὶ τῆς εὐτυχίας, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ δωματίον τῆς διὰ νὰ κρύψῃ ἀπὸ πάντων τὴν ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς ἣν ἠδυνάτει νὰ κρατήσῃ.

Ἡ ἀνάρρωσις ὑπῆρξε μακρὰ καὶ ἡ Μάρθα ἠκολούθησεν αὐτὴν μετὰ θαυμασίας μερίμνης. Ὅτε ὁ Ἐδουάρδος ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις, πρώτη αὐτὴ τὸ ἔλαθε, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἠσθάνθη ἑαυτὴν ἀνταμειβομένην δι' ὅλα τὰ βᾶσανά τῆς. Ἐμελλεν ὁμῶς νὰ ὑποφέρῃ μετ' ὀλίγον φοβερώτερα. Ἡ Ἀδέλῃ, ἣτις μέχρι τοῦδε ὀλίγον ἐνησχολήθη περὶ τοῦ ἀσθενοῦς, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς τῆς δὲν τῇ τὸ ἐπέτρεψαν, καὶ δὲν εἶχεν οὐδαμῶς τὴν συμπαθῆ καρδίαν τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἐλέους· ἡ Ἀδέλῃ ἐφάνη ἐπιμονωτέρα ὅτε ὁ ἀναρρωνύων ἠδυνήθη νὰ ὀμιλήσῃ. Ὁρασιώτερα παρά ποτὲ, δροσερὰ ὡς ῥόδον, ἐνδεδυμένη μετὰ φιλαρεσκειᾶς, ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἄγγελος τῆς ἐλπίδος ἐλθῶν ἵνα συνδιαλλάξῃ τὸν ἀποθνήσκοντα μετὰ τῆς ζωῆς. Ὅτε παρετήρει τὰ εὐγενῆ, πλὴν ὠχρὰ καὶ κεκοπιαικότα χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐξαδέλφου τῆς, τὸ βλέμμα τῆς ἐπληροῦτο ὑπὸ μελαγχολικῆς καὶ τρυφερᾶς λάμψεως, ἣτις ἔτι πλέον τὴν ὠραίεζεν. Ἡ Μάρθα, ἀπ' ἐναντίας, ἴστατο κατὰ μέρος, καὶ ὑπόστηριζομένη μόνον ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐνεργείας ἣτις ἐδιπλασίασε τὰς δυνάμεις τῆς διαρκούσης τῆς κρίσεως, ἠσθάνετο φλογερὰν ἀνάγκην ὑπνοῦ καὶ ἀναπαύσεως.

Ὁ Ἐδουάρδος συνεκέντρωσε πᾶσαν τὴν προυσυχὴν του ἐπὶ τῆς Ἀδέλῃς, ἣς τὸ συγκεινυμένον

βλέμμα ἐφαίνετο ζητοῦν τὸ ἰδικόν του. . . Ἀνεμυνήσκετο ὅτι διείδε κατὰ τὴν παραληρίαν του γυναικίον πρόσωπον μειδιῶν αὐτῷ· ἐνόησεν ὁρίστως ὅτι ἦτο ἀντικείμενον προθύμων μεριμνῶν· ἀλλ' ὅτε ἐπανελάβεν ἐξ ὀλοκλήρου τὰς αἰσθήσεις του, ὀλίγον ἐπρόσεξεν εἰς τὴν Μάρθαν, ἣτις παρρηθὺς ἐκρύβη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ, παρατηρῶν τὰ ὠραία χαρακτηριστικὰ τῆς ἐξαδέλφου τῆς Ἀδέλῃς, ἐνόμισεν ὅτι ἐπανεῦρισκεν ἐν αὐτῇ τὸν προστάτην ἄγγελόν του. Τὴν πῦχαρίστησε διὰ βλέμματος πλήρους ἀγάπης, ἐμεδίασεν ἠδῶς καὶ ἀπήγγειλε μετὰ προσπαθείας τὸ προσφιλὲς αὐτὸ ὄνομα: «Ἀδέλῃ! . . .».

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἡ Μάρθα ἐξύπνησεν αἰφνιδίως. . . Βιδοποιηθεῖσα ὑπὸ μυστικῆς ὁρμῆς ἐστράφη πρὸς τὸν Ἐδουάρδον, καὶ τὸν ἤκουσε προφέροντα διὰ συγκεινυμένης φωνῆς τὸ ὄνομα τῆς ἀδελφῆς τῆς. . . Τοῦτο ἦτο βαρὺ κτύπημα διὰ τὴν καρδίαν τῆς· ἔτρεξε πρὸς τὴν κλίνην, ἀλλ' ἦτο λίαν ἀργά . . . ἡ πρώτη σκέψις, ὁ πρῶτος λόγος τοῦ ἐξαδέλφου τῆς ὑπῆρξε δι' ἄλλην! . . .

Καὶ τότε ἔτι ὅτε αἱ φροντίδες αἰσθάνονται ἡ ἀνάρρωσις ἦσαν ἥττον κοπιώδεις, ἡ Μάρθα ἐγένετο περιποιητικωτέρα, καὶ μᾶλλον ἀφοσιωμένη τῆς ἀδελφῆς τῆς· ἀλλ' ὁ Ἐδουάρδος ἀπέδιδε φυσικῶς τὴν ἀπουσίαν τῆς Ἀδέλῃς εἰς τὴν σεμνὴν συστολὴν τοῦ φύλου τῆς, ἣτις τῇ ἀπηγόρευε νὰ ἐρχεται ἄνευ τῶν γονέων τῆς, εἰς τὸ δωματίον τοῦ ἐξαδέλφου τῆς, ἐνῶ ἡ ἀσχημία τῆς Μάρθας ἤρκει διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν παρουσίαν τῆς. Ὅτε ἐξ ἐναντίας ἡ Ἀδέλῃ ἐφαίνετο, τὸ θεραπευτικὸν βλέμμα τῆς ἐφαίνετο λέγον πρὸς τὸν ἀσθενῆ: «Ἀκουσίως μου ἀφίνω τὸ δωματίον τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ τὰς μακρὰς ἀπουσίας μου εἶσθε πάντοτε παρῶν εἰς τὸν νοῦν μου».

Ὁ Ἐδουάρδος ἦτο περισσώτερον εὐγνώμων διὰ τὰ μειδιάματα ταῦτα καὶ διὰ τὰς βραχείας ταύτας ἐμφανίσεις παρὰ διὰ τὰς ἀγρυπνίας καὶ τοὺς κόπους τῆς ἀτυχοῦς Μάρθας.

Δὲν ὑπῆρξεν ἀχάριστος πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην· συνεκινήθη ἐκ τῶν φροντίδων καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς τῆς, καὶ ἠσθάνετο αὐξανόμενην ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν συμπάθειαν, ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἠσθάνετο πρὸς αὐτὴν. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἐξερρήγνυντο ζωηρῶς εἰς τινὰς περιστάσεις. Ἡμέραν τινὰ, μετὰξὺ ἄλλων, ὁ Ἐδουάρδος ἐβρέθη πλέον κακὰ, καὶ ὁ ἰατρὸς ἐφοβεῖτο ὑποτροπὴν τῆς ἀσθενείας· ἐν στιγμῇ λήθης ὁ ἀσθενὴς ἐξεστόμησε σκληρὸν λόγον πρὸς τὴν ἀτυχῆ ἐξαδέλφον του, ἣτις τὰ πάντα θὰ ἐθυσίαζε, διὰ νὰ ἐπιστεύσῃ τὴν θεραπείαν του· ἡ Μάρθα βαθείως προσεβλήθη καὶ τὰ δάκρυά τῆς ἀνεπήδησαν. . . ἐστράφη ἀποτόμως ἵνα κρύψῃ τὴν συγκίνησιν τῆς· ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Ἐδουάρδος τῇ ὀμίλησε, καὶ ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῇ. Λυγμοὶ τῇ ἔκοψαν τὸν λόγον, καὶ ὁ νεανίας, ὅστις εἰλικρινῶς ἐλυπεῖτο διὰ τὸ ἀνυπόμονον κίνημα ὅπερ τῷ ἐξέ-

φυγεν, ἠσθάνθη διπλασιαζομένην τὴν ταραχὴν τοῦ καὶ τὰς τύψεις τοῦ τὴν ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς, τὴν ἔσυρε παρὰ τὴν καθέδραν τοῦ, καὶ τῆ εἶπε διὰ τρυφεροῦ ὕφους·

— Συγχώρησόν με, ἀγαθὴ μου Μάρθα ! . . ἡ λύπη μὲ ἔκαμε κακόν... εἶσαι ἄγγελος, καὶ ἐγώ...

Αἰσθανομένη τὴν προσφιλῆ ἐκείνην χεῖρα εἰς τὴν ἰδικὴν τῆς, ἀκούουσα τοὺς λόγους ἐκείνους τοὺς τόσο ἐμμενεῖς ἢ ἀτυχῆς κόρη, συνεινῆθη βαθέως καὶ ἐλύθη εἰς δάκρυα πάλιν· ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν δάκρυα χαρᾶς καὶ ἀγάπης· ἐλάμβανε εἰς ἀμοιβὴν τῶν βασάνων τῆς ἀνέλπιστον εὐνοίαν, ἣν εὐχαρίστως θὰ ἐπλήρωνε δι' ὄλου τοῦ αἵματός τῆς.

— Ἐλα, ἡσύχασε, Μάρθα, προσέθηκεν ὁ Ἐδουάρδος· ὅταν σοὶ ὠμίλησα τοιοῦτοτρόπως, δὲν ἤξευρον τί ἔλεγον, ἤξευρεῖς τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, ὅπερ τρέφω διὰ σέ. . . εἰς κλαίης ἀκόμη, θὰ νομίσω ὅτι εἶσαι θυμωμένη πάντοτε.

Εἶτα λαμβάνων τὴν χεῖρα τῆς ἐξαδέλφης τοῦ, τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ καὶ τὴν ἠσπάσθη φιλοστόργως.

— Νὰ σὲ συγχωρήσω ! νὰ σὲ συγχωρήσω ! ἀνέκραξεν ἡ ἀτυχῆς κόρη κλονιζομένη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς εὐτυχίας τῆς. ὦ ! Ἐδουάρδε !

Φοβουμένη μήπως δὲν δυνηθῆ νὰ κρατηθῆ καὶ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικόν τῆς, ἔτρεξε νὰ κλεισθῆ εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς.

Ὁ νεανίας δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναρρώσῃ ἐντελῶς, ἀλλ' εἶχεν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ πληγὴν ἣν ἡ Ἀδέλῃ μόνῃ ἐδύνατο νὰ θεραπεύσῃ. Ὑπὸ ἐπαγωγὰ ἐξωτερικὰ ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἔκρυπτεν, ὡς συνήθως συμβαίνει, διεφθαρμένην ψυχὴν. Εἰς τὴν ἐλαχίστην λέξιν αὐτοῦ ὁ ἀγαθὸς κ. Ἰκεῖθ θὰ ἔριπτε τὴν θυγατέρα τοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἑραστοῦ τῆς· ἀλλ' ὁ Ἐδουάρδος ἐπεθύμει τι πλεόν τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός· ἐθεώρει τὴν περιουσίαν τῆς Ἀδέλῃς ὡς εὐτελεῖς παράρτημα, πλησίον τῆς καρδίας, ἣς τὴν κατὰ κτησιν ἐθήρυσεν.

Πῶς νὰ κάμῃ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ; Ἐὖ ἐφαίνετο ὅτι τὰ βλέμματά τοῦ δὲν ἐπέφεραν ἐπὶ τῆς νεαρᾶς κόρης δυσάρεστον ἀποτέλεσμα· τῷ ἐφαίνετο ὅτι διέβλεπεν εἰς τὸν φιλάρεσκον τρόπον, δι' οὗ αὕτη ἐκοσμεῖτο, εἰς τοὺς λόγους τῆς καὶ εἰς τὸ ἦθος τῆς ἀρκούντως εὐνοϊκὰς ἐνδείξεις, ἀλλ' οὐδὲν ἀπεδείκνυεν εἰσέτι θετικῶς ὅτι ἠγαπᾶτο ἢ ὅτι ἐμελλε ν' ἀγαπηθῆ. Τὸ ἀπλούστατον μέσον ἦτο νὰ τῇ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖ παρουσιαζέτο νέα δυσκολία· διότι, ἐὰν αἱ μετὰ τῆς Μάρθας συνδιαλέξεις ἦσαν συχναί, δὲν συνέβαιεν ὅμως ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἀδέλῃν, ἣν δὲν ἔβλεπεν εἰμὴ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν γονέων τῆς.

Ὁ Ἐδουάρδος ἀπεφάσισε νὰ τῇ γράψῃ καὶ καθήσας εἰς τὸ γραφεῖόν τοῦ, τῇ ἀπηλύθηνε τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν :

« Ἐξαδέλφῃ μου,

» Ζητῶ καρδίαν, ἥτις νὰ μὲ ἰνοῆ καὶ νὰ μὲ ἀγαπᾷ.

Ἐχω ἀνάγκην συντρόφου, ἥτις νὰ συμμερίζηται μετ' ἐμοῦ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας τῆς ζωῆς, ὁ δὲ προσφιλέστερος πόθος μου εἶνε νὰ συναντήσω γυναῖκα, ἥτις νὰ δυνηθῆ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ζῆσιν καὶ τὴν εὐλικρίνειαν τῶν αἰσθημάτων μου. Δὲν ἠδυνήθην νὰ σὲ ἴδω χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐνδόμυχον συμπάθειαν· τὰ πάντα ἐν σοὶ μοὶ ἀποκαλύπτουσι ἄγγελον χάριτος καὶ ἀγαθότητος, καὶ ἡ μόνῃ ἐπιθυμίᾳ μου εἶνε νὰ ἐνόσω τὴν τύχην μου μετ' τὴν ἰδικὴν σου· μίαν μόνην λέξιν ἔχεις νὰ εἴπῃς : δύνασαι· καὶ ἔλθεις νὰ ἀποδεχθῆς τὴν καρδίαν μου καὶ τὴν χεῖρά μου ;

Ἐἰς τὴν μέριμναν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν σου ὀφείλω τὴν ζωὴν· θὰ μοὶ ἦτο εὐάρεστον νὰ σοὶ ὀφείλω εὐτυχίης μέλλον.

« ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ».

Ἐκρυψεν ἐπιμελῶς τὸ μικρὸν γραμματίον τοῦ καὶ παρσφύλαξε τὴν ἀρμολίαν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ στείλῃ, διότι δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ τοὺς ὑπηρετάς κοινωνοὺς τοῦ μυστικοῦ τοῦ. Ἠλπίζε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελε προτείνει εἰς τὴν Ἀδέλῃν τὴν χεῖρα πρὸς ἀποχαιρετισμόν. Κατεχόμενος ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ, ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς αἰθούσης, καὶ εἶδε τὴν ὠραίαν ἐξαδέλφην τοῦ καθημένην παρὰ τὴν μητέρα τῆς καὶ κεντώσαν. Ὁ Ἐδουάρδος ἐπλησίασε καὶ ὠμίλησε περὶ κοινῶν πραγμάτων, περιμένων εὐνοϊκὴν περίστασιν· ἡ τύχη τὸν ὑπηρετήσας κατ' εὐχὴν μετὰ στιγμὴν ἢ κ. Ἰκεῖθ ἠγέρθη καὶ προσεκάλεσε τὴν θυγατέρα τῆς νὰ ὑπάγῃ μετ' αὐτῆς εἰς τι παρακείμενον δωμάτιον . . . Ἡ Ἀδέλῃ ὑπήκουσεν, ἐδίπλωσε τὸ κέντημά τῆς ὅπερ ἀπέθεσεν εἰς τὸ κάνιστρον τοῦ ἐργοχείρου τῆς ἐπὶ τινος τραπέζης, καὶ ἐξῆλθε μετὰ τῆς μητρός τῆς.

Μείνας μόνος, ὁ νεανίας ἐπλησίασε τὸ κάνιστρον, ἔθεσε ταχέως τὸ γραμματίον τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ, εἶτα, ἀκούων κρότον πρὸς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, ἔφυγε διὰ πλαγίας ἐξόδου μετὰ ταχύτητος κλέπτου φοβουμένου μὴ συλληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Ἡ ἐισερχομένη ἦτο ἡ Μάρθα. Ἦρχετο νὰ λάβῃ τὸ κάνιστρον τοῦ ἐργοχείρου τῆς, ὅπερ ἀφῆκεν ἐξ ἀπροσεξίας εἰς τὴν αἰθουσαν, καὶ ὅπερ ἡ Ἀδέλῃ μετεχειρίσθη ἀντ' αὐτῆς. Φθάσασα εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ἔμεινεν ἐκπληκτικῶς βλέπουσα τὴν ἀνεπίγραφον ἐκείνην ἐπιστολήν. Τὴν ἤνοιξε μηχανικῶς, χωρὶς νὰ προβλέπῃ παντελῶς τί αὕτη περιεῖχε. Λέξις τις ἐπληξῆς κατ' ἀρχὰς τὰ βλέμματά τῆς καὶ τὴν ἐθάμβωσεν ὡς ζωηροτάτη λάμψις : Ἐδουάρδος ! Αὐτὸς τῇ ἔγραψεν ! Ἐθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἐμελλε νὰ πνιγῆ . . . Εἶτα ἡ κεφαλὴ τῆς ἐσυγχύσθη καὶ ἔβλεπε μόνον ἀμόρφους χαρακτῆρας καὶ συγκεχυμένους πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Τί εἶχε νὰ τῇ εἴπῃ ; Διατί τῇ ἔγραψε ; Μήπως δὲν ἠδύνατο εἰς ἐκάστην ὥραν τῆς ἡμέρας νὰ τῇ ὁμιλήσῃ ἐλευθέρως ἄνευ μαρτύρων ; Ἦτο λοιπὸν οὐσιώδης μυστικόν, ὅπερ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξομολογηθῆ διὰ ζώσης ! Ἡ τεταραγμένη φαντασία τῆς ἐβαυκα-

λήθη πρὸς στιγμὴν ὑπὸ ἡδυτάτης ἐλπίδος, εἰς ἣν ἀντέστη κατ' ἀρχάς, ὅπως ἐγκαταλειφθῆ ὅμως πάλιν εἰς αὐτὴν μεθ' ὀρυθῆς μανιώδους μέτης. Ἐφ' ἧς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἐδουάρδου εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ παρεδόθη ἐπὶ τινα λεπτά εἰς σκέψιν ἀπείρου γλυκύτητος, ἥτις ἐπλησίαζε πρὸς ἕκστασιν. Ἐπὶ τέλους ἠγέρθη.

— Εἶνε καιρὸς νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ λογικόν μου, εἶπεν ἐτοιμαζομένη νὰ ἀναγνώσῃ.

Τὴ ἠσθάνθη. Πανάγαθε Θεέ! ὅτε διέτρεξεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἐτέρου τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐξαδέλφου της! Ἡρωρίασεν, αἱ χεῖρές της ἔτρεμον, ἡ καρδία της ἔπαλλε σφοδρῶς. Εἰς αὐτὴν ἀπηυθύνετο ἡ ἐπιστολὴ αὐτῆ; Ἄλλ' ἡ ἀμφιβολία ἦτο δυνατή; Ὁ Ἐδουάρδος δὲν τὴν εἶδεν ἑκατοντάκις ἐργαζομένην παρὰ τὸ κάνιστρον ἐκεῖνο; . . . Καὶ εἰς αὐτὴν . . . εἰς τὴν Μάρθαν, ἔγραφεν οὕτω πως! Ἦτε ἀκατανόητον . . . καὶ ὅμως, μάτην ἐζήτησε ν' ἀπωθήσῃ τὴν θέλουσαν αὐτὴν σκέψιν . . . Πόσον τὰ φαινόμενα ἦσαν ἀπατηλά!

— Μὲ ἀγαπᾷ! μὲ ἀγαπᾷ! ἀνέκραξεν ὄλως ἐξαπτομένη . . .

Ἄλλοίμονον! κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸ κάτοπρον ὅπερ εὕρισκετο παρ' αὐτῆ τῆ ἀπέστειλε τὴν εἰκόνα της, καὶ ὀπισθοδρόμησεν ἔντρομος ἐκ τῆς ἰδίας ἀσχημίας.

— ὦ! Θεέ μου! ἔλεγε, τόση εὐτυχία δὲν μοὶ ἐπεφυλάττετο . . . θὰ ἦνε λάθος, τρομερὰ ἀστείότης . . .

Εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην ὠχρίασε, καὶ κυριευθεῖσα ὑπὸ αἴσχους, ὀλίγου δεῖν ἐλειποθύμησεν· ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς της τὴν κεφαλὴν της, ἥτις ἐφαίνετο θέλουσα νὰ ἐκραγῆ, καὶ, βυθίσασα τὸ ῥινόμακτρον της εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, ἐδρόσισε τὸ μέτωπόν της, ὅπερ ὁ πυρετὸς ἔκαιεν· εἶτα ἔλαβε πάλιν τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, τὴν ἀνέγνωσεν ἐκ νέου βραδέως, ἱσταμένη εἰς ἐκάστην λέξιν ἵνα προσπαθῆσῃ ν' ἀνακαλύψῃ τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν της. Τὸ κείμενον ἦτο σαφέστατον καὶ δὲν ἐπεδέχετο οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν· ὁ Ἐδουάρδος ὠμίλει μόνον περὶ ἠθικῶν προτερημάτων, περὶ φιλοστοργίας καὶ ἀφοσιώσεως. Βλέπων τὴν Μάρθαν, δὲν ἐφάνη μαντεύων τὴν παρουσίαν ἀδάμαντος ὑπὸ τὸ χονδροειδὲς κάλυμμα ὅπερ τὸν ἔκρυπτεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν; Ὅλαι αἱ ἐνδείξεις ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης ἃς ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἐδουάρδου τῆ ἐπανήλθον τότε εἰς τὴν μνήμην, ἵνα τῆ ἐπιβεβαιώσωσιν τὰς ἐλπίδας της. Μήπως δὲν ἦτο φυσικὸν ἀνὴρ ἀνωτέρας ἀξίας νὰ προτιμᾷ ἐν τῇ μελλούσῃ συζύγῳ του τὰ ἠθικὰ προτερήματα ἀπὸ τὰ μάταια θέληγτρα παροδικῆς καλλονῆς; Μήπως αὐτῆς αἱ φροντίδες δὲν τὸν εἶχον ἀποσπάσει τοῦ θανάτου; Πῶς ἠδύνατο αὕτη νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι, τόσον ἀκριβεῖς κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀπηυθύνοντο εἰς τὴν Ἀδέλφην, ἥτις τόσον ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ ἐξαδέλφου της

καθ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του, καὶ ἥτις εὕρισκετο ἐν τῷ δωματίῳ του ἐκ τύχης, ὅτε ἐπανέλαβε τὰς αἰσθήσεις του;

Τότε ἡ Μάρθα παρεδόθη εἰς παραφορὰν χαρᾶς, οἷαν οὐδέποτε γυνὴ ἐν τῷ κόσμῳ ἠσθάνθη. Ὁ Θεὸς ἔλαβε τέλος πάντων οἶκτον τῶν μακρῶν βυσάνων της, καὶ τὴν ἀντήμεμβε δια τὴν ἀγόγγυστον ἐγκαρτέρησίν της ἀπονέμων αὐτῇ τοιαύτην εὐτυχίαν! Δὲν ἦτο λοιπὸν οὔτε παράφρων οὔτε ὑπερήφανος, ὅτε ἐζήτηε γονυπετῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ψυχὴν ἐννοοῦσαν τὴν ἰδικὴν της, καρδίαν ἀνταποκρινομένην εἰς τοὺς παλμούς τῆς ἰδικῆς της! ὦ! πόσον ἠσθάνθη αὐξανόμενον κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν μυστικὸν ἔρωτα πρὸς τὸν ἐξαδέλφον της, καὶ ὃν ἐνόμιζε τὴν προτεραιάν φθάσαντα εἰς τὸ ἔπακρον. Ὑπεσχέθη εἰς ἑαυτὴν νὰ τὸν ἀγαπᾷ τόσον, ὥστε νὰ τὸν καταστήσῃ λίαν εὐτυχῆ. Μήπως δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ προκαλὼν τὴν ἥτυχον εὐτυχίαν ταύτην; Ὁ Ἐδουάρδος . . . ἦτο ἡ ζωὴ της, ὁ παράδεισός της! Νὰ εἰξεύρη ὅτι ἀγαπᾶται παρ' αὐτοῦ, νὰ τῷ ἀνήκει, εἴτε δι' ὀλίγας ἡμέρας, εἴτε διὰ μίαν στιγμὴν, τοῦτο ἦτο ὑπεράνθρωπος εὐτυχία, ἢν εὐχαρίστως θὰ ἐξηγόραζεν ἀντὶ χιλίων φρικτῶν βυσάνων.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤκουσεν ὅτι τὴν ἐκάλουν! Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ οἰκογενειακοῦ προγεύματος. Ἐτακτοποίησε τὸ πρόσωπόν της ὅσον ἠδυνήθη καλλίτερον, καὶ κατήλθεν εἰς τὸ ἐστιατόριον. Ὁ Ἐδουάρδος εὕρισκετο ἐκεῖ· ὅτε τὴν ἐχαίρετισεν, ἠσθάνθη τὸ ἐρῶν ἡμῶν νὰ τῷ ἀνέρχεται εἰς τὸ πρόσωπον . . . Πόσον ἡ φανὴ της ἔτρεμε καλημερίζουσα αὐτόν! Ὁ Ἐδουάρδος ἐφαίνετο στενοχωρημένος, καὶ μόνον μετὰ τῆς Μάρθας ὠμίλησεν ὀλίγον. Αὕτη εὕρισκετο εἰς τὴν ἠθικὴν ἐκείνην θέσιν, καθ' ἣν εἰς πᾶν δίδει τις εὐνοϊκὴν ἔννοιαν· ἕκαστος λόγος, ἐκάστη χειρονομία, ἕκαστον βλέμμα τοῦ ἐξαδέλφου της τῆ ἐφαίνοντο στηριζόμενα εἰς ὅσα ἡ ἐπιστολὴ πεῖριχεν.

Ὁ Ἐδουάρδος παρετήρησε τὸ φαιδρὸν καὶ ἀμεριμνον τῆς Ἀδέλης καὶ τοῦτο τὸν ἐλύπει. Μὴ δὲν ἔλαβε τὸ γραμματίον του, ἢ δὲν τὸ ἔλαβε ὑπ' ὄψαι; Τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἐμπιστευθῆ τὰ πάντα εἰς τὴν Μάρθαν καὶ νὰ μεταχειρισθῆ τὴν μεσιτείαν της. Ἀμέσως ἀπεφάσισε καὶ πρὶν ἢ ἀφήσῃ τὸ ἐστιατόριον τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆ εἶπεν εἰς τὸ οὖς·

— Ἐγὼ μεγάλην ἀνάγκην νὰ σοὶ ὀμιλήσω. Ἀπόψε, πρὸ τοῦ δείπνου, προσπάθησε νὰ ἦσαι μόνη εἰς τὸ δωμάτιόν σου· θὰ ἔλθω νὰ σὲ εὔρω.

Εἶτα ἐξῆλθεν.

Ἡ Μάρθα παρεφρόνει, δὲν εἰξεύρε πλέον τί ἔκαμνε. Εὐθὺς ἄρα ἠδυνήθη κατέφυγεν εἰς τὸ δωμάτιόν της ἵνα ἀφήσῃ ἐλευθερίαν εἰς τὰς θορυβώδεις σκέψεις, αἵτινες κατεῖχον τὸ πνεῦμά της.

Τὴν συνομιλίαν αὐτὴν ἐζήτηε ἀναμφιβόλως ὁ Ἐδουάρδος ὅπως γνωρίσῃ τὴν ἀπόφασίν της, ἀλλ'

οὐδέποτε αὐτὴ θὰ εἶχε τὸ θάρρος τοιαύτης δημολογίας ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῆς. Ἐπῆρπε λοιπὸν νὰ τῷ γράψῃ ἵνα ἀποφύγῃ ὀχληρὰν συνέντευξιν. Ἐλαβε τὸν κάλαμον καὶ ἐχάραξε γραμμὰς τινὰς μετὰ δισταγμοῦ· ἔπειτα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐμφυχοῦντος αὐτὴν αἰσθήματος οἱ λόγοι ἐπῆλθον πολυπληθεῖς καὶ ἔγραψεν εὐγλωττον ἐπιστολὴν, ἐν ἣ ἐφαίνετο γυμνὸν τὸ βᾶθος τῆς ψυχῆς τῆς. Ἦρξατο ἐκφράζουσα ἀμφιβολίαν· δὲν ἐδύνατο νὰ πιστεῦσῃ εἰς τοσαύτην εὐτυχίαν. Ὁ Ἐδουάρδος θὰ ἦτο λιαν ἔνοχος ἐὰν ἐζήτηι νὰ τὴν ἀπατήσῃ, αὐτὴν, ἥτις τὸν ἠγάπα δι' ἀγνωτάτου ἔρωτος καὶ ἥτις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθ' ἣν τὸν ἐγνώρισε ἠσθάνετο πρὸς αὐτὸν ἀναλλοίωτον συμπάθειαν. Ἐγνώριζε· ὅτι ἦτο ἀναξία τῆς λαμπρᾶς τύχης ἣν τῇ προσέφερεν, ἀλλὰ θὰ προσπαθῆσῃ νὰ ὑψωθῇ μέχρι τῆς ἀγίας ἐντολῆς τῆς. Μέχρι τοῦδε προσέθετεν ὁ ἔρωτος τῆς ἦτο μυστήριον, ὅπερ θὰ συναπεκόμιζεν ἐν τῷ τάφῳ αὐτῆς, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν τῇ παρουσιάζεν εὐκαιρίαν ἵνα τὸν ἀποκαλύψῃ ἀνευθηριάτως. Εἶτα παρεκάλει τὸν ἐξαδέλφον τῆς νὰ σκεφθῇ καλῶς διὰ τὴν ἀμετάκλητον ὑποχρέωσιν εἰς ἣν ἔμελλε νὰ ὑποβληθῇ καὶ δι' ἣν ἴσως ἡμέραν τινὰ θὰ μετενοεῖ. Ἦτο ἄσχημος, τὸ ἐγνώριζε, δὲν ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀπατήσῃ ἑαυτὸν, καὶ ὅτι πιθανὸν ἐν στιγμῇ παραφορᾶς νὰ ἐξέλαβε δι' ἔρωτα τὸν οἶκτον δν τῷ ἐνέπνεεν· ἄλλως τε αὐτὴ δὲν θὰ ἤθελεν εὐτυχίαν δυναμένην νὰ λυπηθῇ ἐκεῖνον, δν ἠγάπα ὑπὲρ πάν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὅτε ἐτελειώσε, διηυθύνθη πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ Ἐδουάρδου, συγκεκλιμένη εἰς τὸ ἔπακρον. Φθᾶσα παρὰ τὴν θύραν ἠσθάνθη ἐκλείπον τὸ θάρρος τῆς, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐπανέλθῃ. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι διέπραττεν ἀσύγγνωστον ἀφροσύνην. Δὲν ἤξιζε καλλίτερον, ἐσκέπτετο, νὰ περιμένω ἕως οὗ ὁ Ἐδουάρδος μοι γνωρίσῃ σαφέστερον τὰς προθέσεις του; Ἄλλ' ἀπ' ἐτέρου, τί σαφέστερον τῆς ἐπιστολῆς του, καὶ τῆς αἰτηθείσης συνεντεύξεως. Ἀνέλαβε θάρρος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἀπέθεσε τὸ γραμματίδιόν τῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ἐξαδέλφου τῆς. Ἐκ τῆς συγκινήσεως μόλις ἠδύνατο νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἐστῆριξε τὰς δύο χεῖρας τῆς ἐπὶ τῶν ἰώτων ἔδρας τινὸς καὶ παρετήρησε διὰ θωπευτικοῦ βλέμματος πάντα τὰ ἀντικείμενα ἐκείνα, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔζη ὁ Ἐδουάρδος τῆς, δν ἔβλεπε καὶ ἠγγίξε καθ' ἑκάστην.

Αἴφνης κρότος βημάτων ἠκούσθη καὶ ἐφάνη πλησιάζων· ἦτο αὐτός, τὸν ἐμάντευσε ἀμέσως, ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνος, καὶ μετ' οὐ πολλὰ ἀνεγνώρισε τὴν φωνὴν φίλου τινὸς τοῦ νεανίου· ἐφαίνοντο ὀμιλοῦντες μετὰ πολλῆς ζωηρότητος. Δι' οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἤθελε νὰ τὴν καταλάβῃ ὁ ἐξαδέλφος τῆς ἐν τῷ δωματίῳ του· ὁ κίνδυνος ἦτο ἔτι μεγαλύτερος, ἐπειδὴ ξένος τὸν συνώδεε. Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθη νὰ φύγῃ συνεπιφέρουσα καὶ τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον καιρὸς· κομμω-

τήριον συνέχετο μὲ τὸ δωμάτιον. Ἡ Μάρθα εἰσῆλθεν ἐκεῖ ταχέως· καὶ οἱ δύο φίλοι εἰσῆλθον.

Ὁ φίλος τοῦ Ἐδουάρδου ἠστέιζετο διὰ τὴν μελαγχολίαν του, ἥτις ἐφαίνετο κατακυριεύουσα αὐτὸν καὶ προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ τὸν ἀναγκάσῃ εἰς ἐκμυστηρεύσεις. Ὁ Ἐδουάρδος οὐδὲν ἤθελε νὰ δημολογήσῃ, ὁ δὲ φίλος ἐπέμενε.

— Ἡ σιωπὴ σου αὐτὴ δὲν εἶνε ἀνεξήγητος, ἔλεγε· τὸ μυστικὸν τὸ ὁποῖον ζητεῖς νὰ κρύπτῃς εἶνε πολὺ γνωστὸν, καὶ ἕκαστος ἡμπορεῖ ν' ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ὅτι τρελλαίνεσαι διὰ τὴν ἐξαδέλφην σου.

Ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸν διαψεύσῃ.

— Λοιπὸν! δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν διαγωγὴν σου. Ὁ ἔρωτος εἶνε ἀσθένεια τὴν ὁποῖαν θεραπεύουσι διὰ τοῦ γάμου. Νυμφεύσου λοιπὸν τὴν ἐξαδέλφην σου, ἔσο εὐτυχῆς καὶ σοὶ ὑπόσχομαι νεώτατον ἐπιθάλμιον ὕμνον ἀντιγεγραμμένον διακριτικῶς ἕκ τινος ἀρχαίας συλλογῆς.

Οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε φλύαρος ὅσον ἐρῶν, ὅταν ἄπαξ ἀποφασίσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα. Ὁ Ἐδουάρδος ὠμίλησεν εἰς τὸν φίλον του περὶ τῆς ἐπιστολῆς ἣν ἔγραψε τῇ Ἀδέλῃ, καὶ περὶ τῆς ἀπαντήσεως ἣν ἀνυπομόνως περιέμενε.

— Ἀλλὰ... ἀνέκραξεν ὁ φίλος ὅστις ἐπλησίασεν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ἐδουάρδου, ἰδοὺ μικρὸν γραμματίον, ὅπερ μοι φαίνεται ὅτι ἐγράφη ὑπὸ γυναικὸς...

Τὸ ἔλαβε μετ' εὐλαθείας καὶ τὸ ἔδειξε τῷ Ἐδουάρδῳ. Ἐκείνος ὤρμησε, τὸ ἀπέσπασεν ἐκ τῶν χειρῶν του, τὸ ἦνοιξε μετὰ πυρετώδους βίας καὶ τὸ ἀνέγνωσε φρίττων ὅλος ἐκ χαρᾶς.

Ἡ Μάρθα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὰ πάντα θὰ ἔδιδε διὰ νὰ μὴ ἔγραφε τὴν ἐπιστολὴν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ παρίστατο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ταύτην.

Ὁ φίλος παρετήρησε ἀσκαρδαμικτῶς τὸν Ἐδουάρδον ἵνα καταλάβῃ τὰς ἐντυπώσεις του. Μετὰ μίαν στιγμὴν τὸν εἶδε νὰ ποιῇ σημεῖα τόσον ζωηρᾶς ἐκπλήξεως, τόσον παραδόξου θάμβους, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἐκραγῇ εἰς γέλωτας.

— Λοιπὸν! τί τρέχει; Μήπως ἡ νεανίς δὲν ἐνόησε τὴν δημολογίαν σου;

— Ἐγὼ δὲν ἐνοῶ... ἐπιθύρουν δὲ Ἐδουάρδος χαμηλοφώνως· ἐδῶ ὑπάρχει παράδοξον λάθος.

— Ὅποῖον λάθος;

— Μοὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ σοὶ τὸ ἐξηγήσω.

Ὁ φίλος ἠγέρθη καὶ ὑψούμενος εἰς τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν του παρετήρησε τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐπιστολῆς ἣν ὁ Ἐδουάρδος ἐκράτει εἰς χεῖράς του.

— ὦ! ὦ! Μάρθα! ἔγραψες εἰς τὴν Ἀδέλῃν, καὶ σοὶ ἀποκρίνεται ἡ ἄλλη...

— Ἴδου ὅ,τι μὲ ἐμβάλλει εἰς τόσῃν ἀπορίαν.

— Ὅθ' ἔγραψεν ἐκ μέρους τῆς ἀδελφῆς τῆς.

— Ἄλλ' ὄχι...

Ὁ φίλος διεἶδε τὴν ἀλήθειαν.

— 'Ε! Ξ! εἶπεν, ἴσως. . .

'Αλλ' ἡ ἰδέα τῷ ἐφάνη τόσῳ παράλογος, ὥστε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναστείλῃ νέαν ἐκρηξίν ἰλαρότητας.

— 'Η Μάρθα θά ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐπιστολή ἦτο δι' αὐτήν.

'Ο 'Εδουάρδος ἔνευσε καταφατικῶς.

— Καί σοι ἀπαντᾷ διὰ λογαριασμόν της καί ἐκλαμβάνει σπουδαίως τὴν πρότασιν. . .

'Ο 'Εδουάρδος κατένευσεν ἔτι, ὁ δὲ φίλος ἐγέλασεν ἰσχυρότερον.

— Καί σέ τιμᾷ ἀποδεχομένη τὴν καρδίαν σου καί τὴν χεῖρά σου;

'Ο 'Εδουάρδος δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ μειδιάσῃ, ἡ δὲ εὐθυμία τοῦ φίλου του ἔφρασε μέχρι παροξυσμοῦ.

— Χά! χά! κυρή! χαλῆ! παραμορφωμένη! . . .

— Σιωπή! σιωπή! εἶπεν ὁ 'Εδουάρδος.

— 'Οποία τύχη, ἀγαπητέ μου! ἄφες με νὰ σὲ συγχαρῶ διὰ τὴν εὐτυχίαν σου.

'Ο 'Εδουάρδος ἔθεσε τὴν ἐπιστολήν ἐπὶ τῆς τραπέζης· ὁ φίλος τὴν ἔλαβε πρὶν ἢ οὗτος σκεφθῆ νὰ ἀντιστῇ τὴν διέτρεξεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μέχρι τοῦ ἄλλου προσθέτων γελοῖα σχόλια, ἡ δὲ ἀνάγνωσις αὐτῆ ἔληξεν ἐν μέσῳ τῶν γελῶτων τῶν δύο νέων.

— 'Οποία μετριοφροσύνη! φαίνεται ἀμφιβάλλουσα ὅτι εὐαρεστεῖσαι νὰ τὴν ὑψώνης μέχρι σεαυτοῦ.

— 'Αρκετά, εἶπεν ὁ 'Εδουάρδος, ὅστις ἀνέλαβε πρῶτος τὸ σοβαρὸν τοῦ ἥθους· ἡ ἀτυχῆς Μάρθα εἶνε τόσῳ καλῆ!

— Ναι, ἀλλ' ἄσχημος ὡς τέρας.

Φαντάσθητι τὴν θέσιν τῆς Μάρθας! Προετίμα χιλιάκις ἐγχειριδίου πληγὰς παρὰ τὰς ἐκρήξεις ἐκείνας τῶν γελῶτων. . . Ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ αἵσχους καί τῆς ταραχῆς κατέβαλεν ὑπερανθρώπους ἀγῶνας ἵνα μὴ λιποθυμήσῃ. Ἐὰν τὴν κατελάμβανον, ἀπόλωτο. . . Εἰς τὸν κρότον τῆς πτώσεώς της οἱ δύο φίλοι θά προσέτρεχον. Ἡ σκέψις αὐτὴ ἐνεψύχωσε τὰς δυνάμεις της καί ἐστηρίχθη εἰς τὸν τοῖχον. . . Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ βάσανος ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἤλπισε νὰ ἀποθάνῃ ἀμέσως. Ἴνα δὲ μὴ οἱ στεναγμοὶ καί οἱ γογγυσμοὶ της τὴν προδώσωσιν, ἔθεσε τὸ ρινόμακτρον της εἰς τὸ στόμα της, τὸ ἔδηξε καί τὸ αἶμα ἀνεπῆδησεν ἐκ τῶν ἐσχισμένων χειλέων της. . . Πάντα τὰ ὄνειροπολήματά της ἐξῆλειποντο ταυτοχρόνως· ἤρξατο νὰ μισῇ καί νὰ περιφρονῇ ἐαυτὴν πλείοτερον ἢ πρὶν. Πρὸς στιγμήν ἐνόμισεν ὅτι οἱ νέοι ἐπλησίαζον εἰς τὸ κομωτήριον· μετέβη σιγανὰ πρὸς τὸ παράθυρον καί τὸ ἤνοιξεν, ἐτοίμη νὰ ριφθῆ εἰς τὴν ὁδὸν ἐὰν εἰσῆρχοντο εἰς τὸ καταφύγιόν της. Ὅτε ἤκουσε τὸν 'Εδουάρδον νὰ ἀστεῖζῆται δι' αὐτήν, ἠσθάνθη ἄρρητον βάσανον. . . Αὐτός! . . . αὐτός ἐγέλα με! ἑνὸς ξέσου διὰ τὴν δυσμορφίαν ἐκείνης, ἥτις τοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν! Ἡπατάτο λοιπὸν ὅτι τὸν ἐνόμισε

γενναῖον καί ἀγαθόν! Καί αὐτὸς συνήνου τὰς ὕβρεις του μετὰ τῶν ἄλλων, καί μόνον ψευδῶς τὴν ἔκτειρεν. . . Ἦθελε νὰ ἦτο νεκρὰ μάλλον!

'Ὅτε ἐξῆλθε τοῦ καταφυγίου της, τὰ χαρακτηριστικά της ἦσαν τεταραγμένα, καί μόλις ἀντέστην ἡ θέα της εἶχέ τι τὸ φορικτὸν καί πένθιμον. Μετέβη καί ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν της καί ἐκεῖ παρέμεινε ἐπὶ ὥρας, παραδεδωμένη εἰς χιλίας πικρὰς σκέψεις, ὧν ἐπεκράτει ἡ φοβερὰ σκέψις τῆς αὐτοκτονίας.

Διατί νὰ μείνῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἀφοῦ ἀπόλεσε ὅ,τι τὴν ἔκαμε νὰ ζῆ; μετὰ τὰς προσβολὰς ὧν ἐποτίσθη; Πρὶν ἢ ὁ 'Εδουάρδος ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, ἡ ὑπαρξίς της; ὑπῆρξε μόνον μακρὰ βάσανος, νῦν δὲ εἰς αὐτὴν προστίθεται καί τὸ αἶσχος! Ὁ 'Εδουάρδος περιέπαιξεν αὐτὴν μετ' ἐνὸς φίλου του. Καί ἡ Ἀδέλῃ ἐπίσης θά ἐγέλα διὰ τὴν παραφροσύνην τῆς ἀτυχοῦς Μάρθας, διὰ τὸ τέρας ἐκεῖνο ὅπερ ἔσχε πρὸς στιγμήν, τὴν ἀνόητον ὑπερηφάνειαν νὰ νομίσῃ ἐαυτὴν γυναικα, καί γυναῖκα ἀγαπωμένην! Καί οἱ σκλήροισι ἐκεῖνοισι ἐμπαιγμοὶ ἦσαν ἀληθεῖς. . . Ἡ καλλονὴ τῆς Ἀδέλῃς ἔθελεξ τὸν 'Εδουάρδον· ἡ ψυχὴ καί ἡ καρδία εἰσὶ κεκρυμμένα· τίς λοιπὸν δύναται νὰ τὰς γνωρίσῃ κατὰ βάθος; Μήπως καί αὐτὴ δὲν ἀφῆθη νὰ δελεασθῆ κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ προτερήματα τοῦ ἐξαδέλφου της; Ὁ 'Εδουάρδος καί ἡ Ἀδέλῃ ἠγαπῶντο· εἰς αὐτοὺς αἱ χαραὶ τοῦ ἔρωτος, τὰ ἄνθη τῆς ζωῆς! Δι' ἐκείνην, οὐτιδανὸν ὄν, ἄλλη ἐλπίς δὲν ὑπῆρχε παρὰ ὁ θάνατος! Ἦνοιξε τὸ παράθυρόν της καί παρετήρησε τὸ λιθόστρωτον, μία στιγμή ἀποφάσεως καί τὸ πᾶν τετέλεσται. . . Δὲν ἤθελε πλέον νὰ ὑποφέρῃ· ἡ ἀγόγγυστος ἐγκαρτέρησις της ἔφρασε εἰς πέρας. Ἰδέα τις τὴν ἐκράτησεν, ἐσκέφθη ὅτι καί αὐτὸ τὸ πλήθος θά διεσκέδαζε θεωροῦν τὴν δυσμορφίαν τοῦ ἀσπαίροντος πτώματος της. . . Ὅπουδῆποτε καί ἂν ἐστρέφετο πάντοτε θά εὗρισκε περιφρόνησιν καί προσβολὰς Σκωπτικὴ ἠχῶ ἀντήχει ἀδιακόπως εἰς τὰ ὦτά της καί τὴν ἠκολούθει μέχρι τῶν ἀπαισιῶν ὄνειρων της.

— ὦ! ἔλεγε, νὰ ἀποθάνω ἄγνωστος, μακρὰν πάντων, χωρὶς οὐδεὶς νὰ με ἴδῃ!

'Ἐκλείσε τὸ παράθυρον καί ἤρχισε νὰ διατρέξῃ τὸ δωμάτιον μετὰ τὸ βλέμμα ἄγριον καί τὸ στήθος ἀσθμαῖνον. Παρερχομένη πρὸ κατόπτρου, ἔστη καί ἀνεσκόπησεν εἰς τὴν θέαν τοιαύτης ἀσχημίας. . . εἶτα συγγνὸν μειδιάμα ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν χειλέων της καί ἐξῆκόντισε πρὸς τὴν εἰκόνα, ἦν τὸ κάτοπτρον τῆ ἀπέστελλεν ἀπειλητικὸν βλέμμα:

— ὦ! θά σὲ καταστρέψω, εἰδεχθὲς καί ἄθλιον κάλυμμα τῆς ψυχῆς μου!

'Ο Πάδος ἔρρεεν εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἡ δὲ Μάρθα ἐκ τοῦ δωματίου της ἤκουε τὸν θωπευτικὸν ψιθυρισμὸν του. . . ἔλαβε τὸν πῖλον της καί ἠτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ.

— "Όταν θά ἀποθάνω, ἐσκέπτετο, τὸ σκῶμμα θά ὑποχωρήσῃ εἰς τὸν τρόμον... τὸ πτώμά μου θά εἶνε ἀποτρόπαιον, ἀλλ' αὐτὸς δὲν θά τολμήσῃ νὰ γελάσῃ. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ θανάτου μου θά δηλητηριάσῃ τὴν ὑπαρξίν του, καὶ θά ἐκδικηθῶ!.. "Ω! ἐὰν οἱ νεκροὶ ἐπανέρχονται, θά ἴδῃ εἰς τὰ ὄνειρά του τὸ ἀδιάλλακτον πρόσωπόν μου!.. Ἐὰν πρὶν ἀποθάνω κατώρθωσα νὰ ἀκούσῃ τὴν κραυγὴν τῆς ἀπελπισίας μου; . . Ἄλλ' ὄχι, πρέπει νὰ τῷ διηγηθῶ μόνον ὅ,τι ὑπέφερα ἐξ αἰτίας του. . .

Χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὸν πῖλόν της, ἐπλησίασε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο γραφεῖον ἐφ' οὗ ἔγραφεν ὥρας τινὰς πρότερον ἐρωτικὸς λόγους. Προσεπάθησε νὰ συλλέξῃ τὰς ἰδέας της καὶ ἀνεζήτησε δορυμεις λόγους ἵνα ζωγραφίσῃ τὸ μαρτύριόν της ἄλλ' ἐνθυμουμένη τὰς ἀπογοητεύσεις αἷς ὑπέφερον, ἔκτειρεν ἐαυτήν, οἱ ὀφθαλμοὶ της ὑγράνθησαν καὶ ἀπώλεσαν τὴν ὑαλώδη λάμπιν των, λυγμὸς ἐξέφυγε τοῦ στήθους της ὡσεὶ ἡ λύπη ἠθέλησε νὰ ἐκχυθῇ, ἐλύθη εἰς δάκρυα καὶ ἀνεκουρίσθη. Ἐβλαυσεν ἐπὶ μακρὸν, ὡς πράττουσιν αἱ πτωχαὶ ἐκεῖναι κόραι, αἵτινες ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς μονῆς ἀπευθύνουσιν ὕστατον χαιρετὸν πρὸς τὸν κόσμον, πρὸς τὴν οἰογένειάν των, πρὸς τὴν ζωὴν, πρὸς πᾶν ὅ,τι ἠγάπησαν καὶ ἄπερ μέλλουσι νὰ ἐγκαταλείψωσιν, ὅπως ἀπερωθῶσιν εἰς τὴν σκιάν τοῦ τάφου εἰς τὸ ἐλαστῆριον ἔργων των. Ἡ σκέψις τοῦ Θεοῦ διήλθε τότε τῆς ψυχῆς της. ἔπεσε γονυπετὴς καὶ φλογεραὶ παρακλήσεις ἐξέφυγον τῆς καρδίας της, διακοπτόμεναι ὑπὸ στεναγμῶν.

"Όταν ἠγέρθη, εἶχεν ἐπανεύρει τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἐγκαρτέρησιν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν της περιεδύθη τὸν χαρακτῆρα βραδείας θλίψεως, ἥτις δὲν ἔμελλε πλέον νὰ διασκεδασθῇ. Ἡ προσερχὴ τῆ ἔδωκε τὴν δύναμιν νὰ συγχωρήσῃ, καὶ ἡ συγγνώμη τὴν ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ἰδίας ἀπελπισίας. Ἐκαύσε τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἔγραψε, διηυθέτησε τὸ πρόσωπόν της καὶ ἤρξατο ἀναζητοῦσα τὸν Ἐδουάρδον.

Τὸν ἐπλησίασε μὲ τὸ μεθίδιαμα εἰς τὰ χεῖλη... Ποῦ λοιπὸν ἡ ἀτυχὴς ἠδυνήθη νὰ λάβῃ τὴν ἡρωϊκὴν ἐκείνην δύναμιν; . .

— Ἐλάβατε τὴν ἐπιστολὴν μου; τῷ εἶπε διὰ φαιδρῶν τόνου.

Ἐδουάρδος τὴν παρετήρησεν, ἐφάνη λίαν στενοχωρημένος καὶ ἐψέλλισε λόγους τινὰς ἀκαταλήπτους.

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν προσεβλήθητε ἐκ τοῦ ἀστεϊσμοῦ μου, ἐξηκολούθησεν ἡ Μάρθα μετὰ σπανίας ἀφοβίας. . . ἤθελον νὰ σᾶς τιμωρήσω, διότι ἔχετε τόσον ὀλίγην ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ ὅπως κρύψετε τοὺς μυστηριώδεις ἔρωτάς σας.

— Ἄ! γνωρίζετε . .

— Ἐ! μήπως δὲν τὸ ἐμάντευσα! ἐπειδὴ ἐξέλαβετε τὸ κἀνιστρον τοῦ ἐργοχείρου μου διὰ τὸ τῆς ἀδελφῆς μου, ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι τὸ γραμματίόν σας ἀπνυθύνετο εἰς ἐμέ;

Καὶ ἡ ἀτυχὴς ἐμειδίασεν ἔτι. . .

— Ἀλλὰ μὴ φοβῆσθε τίποτε, προσέθηκε, θά ὀμιλήσω ἐγὼ ἡ ἰδία εἰς τὴν Ἀδέλῃν, καὶ δὲν θά κοπιᾶσω καθόλου ὅπως κατορθώσω νὰ σᾶς ἀλύσῃ.

Ἐδουάρδος τὴν ἠσπᾶσθη παραφόρως. . . Δυστυχὴς Μάρθα! . .

Ἐ γάμος ἐγένετο μετ' ὀλίγον καιρὸν. Ἡ Ἀδέλῃ καὶ ὁ Ἐδουάρδος εἶνε εὐτυχεῖς καὶ ἐξακολουθοῦσι νὰ ζῶσιν ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ κ. Ἰκέξ. Ἡ Μάρθα ὑπῆρξε μάρτυς τῆς εὐτυχίας των, καὶ ἔκρυψε τὰ δάκρυα της ἵνα μὴ τὴν ταραξῇ. Ἐλίκνισε τὰ τέκνα των ἐπὶ τῶν γονάτων της καὶ ἐγένετο δι' αὐτὰ δευτέρα μήτηρ· ἐγένετο ἡ πρόνοια τῶν πτωχῶν καὶ ἡ εὐλογία τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἡ ἀγαθότης της, ἡ ἀπάρησις της καὶ ἡ ἀφοσίωσις διετήρουν τὴν γαλήνην καὶ τὴν σύμνοιαν. Ἀλλ' ἡ λύπη ἥτις ὑποκώφως τὴν ὑπέσκαπτε δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀλλοιωσῇ τὴν ἀδύνατον κρασίον της, καὶ πρὸ πολλῶν μηνῶν ὁ ἰατρός τὴν εἶχε καταδικάσει. Σκληρῶς ὑπέφερε κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, ἀλλ' οὐδὲ κραυγὴν, οὐδὲ γογγυσμὸν ἤκουσαν. . . Εἰς τὴν ἀγγελικὴν γαλήνην, ἥτις ἐφώτιζε τὸ πρόσωπόν της, ἐμάντευον ὅτι ἐπεθύμει τὸν οὐρανὸν καὶ ἐχαιρέτιζεν εὐγνωμόνως τὴν αὐγὴν κρείττονος τύχης. Ὁ Θεὸς εἰσῆκουσε τοῦ φλογερωτέρου πόθου της: εὐρίσκεται εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης!».

G. A. BALABANHE.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ

Ἐκ πολλῶν διδομένων ἐξάγεται ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν μαστοφόρων ζῶσι σχεδὸν πενταπλάσιον χρονικὸν διάστημα τοῦ πρὸς τελείαν σωματικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν ἀπαιτουμένου. Ἄν ἐφαρμοσώμεν τὸν κανόνα τοῦτον εἰς τὸν ἄνθρωπον, εὐρίσκουμεν, ὅτι ἀφ' οὗ ἡ σωματικὴ αὐτοῦ ἀνάπτυξις ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους καὶ ἐπέκεινα, τὸ φυσικὸν τέρμα τοῦ βίου του εἶνε 100 ἔτη, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπὲρ τὴν ἀρχικὴν ζωὴ δύναται, κατ' ἐξαιρέσειν, νὰ διαρκῆσῃ ὅσον καὶ ἡ ἀρχικὴ ζωὴ, τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ βίου εἶνε 200 ἔτη. Βεβαίως ἡ παρατήρησις αὕτη οὐδὲν ἔχει τὸ ἀκριβῶς ἐπιστημονικόν, ἀλλ' ἔρχεται εἰς ἀρωγὴν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παρατηρήσεως, ὅπως πείσῃ ἡμᾶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος βιῶν συνωδᾷ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς φύσεως προώριστα νὰ ζῆσῃ ἐπὶ ἕνα αἰῶνα.

Οἱ φυσιολόγοι συνέλεξαν τὰς αὐθεντικὰς θεωρουμένας περιπτώσεις τῆς μακροβιοτικότητος. Γερμανός τις παρέχει ἐν τῷ ἐπομένῳ πίνακι τὸ ἀποτελεσμα τῶν ἐρευνῶν του. Ἐξηκρίβωσεν:

Ἀπὸ 100 μέχρις 110 ἐτῶν	1000	περιπτώσεις
» 110 » 120 »	60	»
» 120 » 130 »	29	»